

STRATEGIA DZIAŁANIA URZĘDÓW GÓRNICZYCH NA LATA 2015–2018

STRATEGIA DZIAŁANIA URZĘDÓW GÓRNICZYCH NA LATA 2015–2018

KATOWICE 2014

© Copyright by Wyższy Urząd Górniczy, Katowice 2014

Wyższy Urząd Górniczy
40-055 Katowice, ul. Poniałowskiego 31
www.wug.gov.pl
e-mail: wug@wug.gov.pl

Misja i wizja	4
Metoda planistyczna	5
Przyjęte cele strategiczne na lata 2015–2018:	
CEL 1. Zwiększanie skuteczności działalności kontrolnej nadzoru górniczego w celu spadku liczby wypadków w górnictwie	6
CEL 2. Dążenie do ograniczenia czynników powodujących katastrofy górnicze	8
CEL 3. Ograniczanie czynników szkodliwych i uciążliwych występujących w środowisku pracy	9
CEL 4. Utrzymanie sprawności służb ratownictwa górniczego	10
CEL 5. Podniesienie skuteczności postępowań prowadzonych przez organy nadzoru górniczego w odniesieniu do działalności górniczej wykonywanej bez wymaganej koncesji	11
CEL 6. Zwiększenie efektywności nadzoru nad oddziaływaniem górnictwa na środowisko	12
CEL 7. Zapewnienie bezpieczeństwa przy wdrażaniu nowych technologii w górnictwie	13
CEL 8. Pogłębianie dialogu społecznego w górnictwie	14
Zakończenie	15

Misja

Wykonując służbę publiczną, dążymy do poprawy bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia górników, optymalnego zagospodarowania złóż kopalin oraz ograniczenia uciążliwości oddziaływania górnictwa na ludzi i środowisko.

Wizja

Urzędy górnicze są postrzegane jako organizacja specjalistyczna i przyjazna obywatelom. Działamy w sposób zaplanowany, stosując nowoczesne narzędzia pracy. Nasi eksperci kontrolują i doradzają. Rozwiązujemy problemy polskiego górnictwa.

Misja funkcjonuje jako odrębne, pisemne sformułowanie dopiero od kilku lat. Ale oczywiście jest formą utrwalenia poczucia misji, którym urzędy górnicze kierują się już od chwili swego powstania, czyli od ponad dziewięćdziesięciu lat.

Misja stanowi wyraz nadrzędnego celu, który od zawsze przyświecał nadzorowi górniczemu. Został on ustanowiony, by dbać o bezpieczeństwo i higienę pracy górników, należących do grona profesjonalistów obarczonych największym ryzykiem zawodowym. Odrodzone, po I wojnie światowej, państwo polskie uznało, że aby zapewnić bezpieczeństwo pracy górnikom potrzebna jest niezależna i profesjonalna rządowa instytucja nadzorcza. Taka była geneza polskiego nadzoru górniczego, a jego podstawa działania i zadanie nie uległy fundamentalnej zmianie po dzień dzisiejszy. Pełniliśmy i nadal spełniamy ważną rolę społeczną, a w instytucji nadzoru górniczego pokładane są nadzieje społeczeństwa na podniesienie poziomu bezpieczeństwa w polskich kopalniach i zniwelowanie negatywnego oddziaływania górnictwa na środowisko naturalne. Nowa strategia pozwala nam żywić nadzieję że te oczekiwania społeczne zostaną spełnione.

Metoda planistyczna

Podczas tworzenia strategii korzystaliśmy z narzędzi nowoczesnego zarządzania w sferze planistycznej. Strategia urzędów górniczych była tworzona z użyciem instrumentarium zarządzania przez cele i z zastosowaniem elementów strategicznej karty wyników.

Zarządzanie przez cele jest znaną i zweryfikowaną procedurą planowania działalności jednostki. Procedura ta jest pętlą planistyczną, która zaczyna się od planowania celów na różnych poziomach organizacji. Cele te następnie są realizowane, a ich wykonanie na bieżąco mierzone. Po analizie wyników realizacji celów, dokonuje się potrzebnych korekt i przystępuje do kolejnego cyklu planowania.

Jest to proces, w którym aktywnie uczestniczy kadra zarządzająca i pracownicy na wszystkich szczeblach organizacji. Metoda ta pozwala zogniskować pracę urzędu na realizacji celów (a nie procedur lub zadań, które mogą nie mieć charakteru celowego), które powinny w miarę możliwości angażować wszystkich pracowników i przekładać się na cele jednostkowe w pracy każdego pracownika instytucji.

Dzięki karcie wyników cele strategiczne można przełożyć na działania operacyjne i cele indywidualne, zrozumiałe dla pracowników na wszystkich poziomach organizacji. Karta określa związki między inwestycjami w rozwój organizacji, poprawą efektywności procesów a wykonaniem planu finansowego. Karta przekłada strategię na konkretne, mierzalne działania, które można przydzielić poszczególnym wykonawcom i za które ponoszą oni odpowiedzialność – oraz stanowi zrównoważony system pomiaru osiągnięć, czyli pakiet instrumentów pomiarowych (mierników) wyników urzędu.

Mierzenie postępu wykonania jest dla strategii niezmiernie istotne. Podstawowa maksyma brzmi: jeśli nie można czegoś zmierzyć, nie można tym zarządzać. Do każdego celu jest zatem przyporządkowany przynajmniej jeden miernik, z reguły jest ich kilka lub nawet kilkanaście, by można było mierzyć realizację wielu aspektów danego celu.

W toku realizacji planu strategicznego nadzoru górnictwa na lata 2010–2014 udało się znacząco zmniejszyć liczbę wypadków w przemyśle wydobywczym. W chwili powstania tego tekstu nie są jeszcze, rzecz jasna, znane ostateczne liczby dotyczące spadku wypadkowości w górnictwie w porównaniu do roku 2010, który stanowił punkt odniesienia, przyjęty w dobiegającej kresu strategii nadzoru górnictwa na lata 2010–2014. Jednak posiadane obecne dane pozwalają na oszacowanie tego spadku wypadkowości na ok. 20%. Jest to bardzo znaczące zmniejszenie skali wypadków w górnictwie, przy czym można je obserwować nie tylko w zakresie wypadków spowodowanych przez ludzkie zachowania (tzw. czynnik ludzki), ale i zmalała liczba niebezpiecznych zdarzeń i wypadków w związku z eksploatacją maszyn i urządzeń, a także wypadków będących konsekwencją zagrożeń naturalnych.

Utrzymanie tego korzystnego trendu jest naszym priorytetem. W nowej edycji strategii działania nadzoru górnictwa na lata 2015–2018 zakładamy kontynuację tych działań urzędów górnictwa, które przyczyniają się do spadku wypadkowości w polskim górnictwie.

W tym celu będziemy utrzymywać na wysokim poziomie liczbę dni kontrolnych i nadzorczych we wszystkich typach podmiotów objętych nadzorem urzędów górnictwa. Zadania te zostaną rozłożone pośród wszystkich pracowników inspekcyjno-technicznych urzędów górnictwa, zgodnie z zasadami sprawiedliwości i proporcjonalności. Co ważne, zdecydowana większość tych kontroli i działań nadzorczych będzie miała charakter profilaktyczny, a więc będą one **przedsiębrane w celu zapobiegania wypadkom, zgodnie z zasadą, że negatywnym wydarzeniom zawsze lepiej jest zapobiegać niż dociekać ich przyczyn już post factum.** Jest to szczególnie ważne w przypadku profilaktyki zdrowia i ochrony życia ludzkiego.

Odrębny miernik będzie dotyczył przeprowadzania kontroli i inspekcji na zmianach popołudniowych i nocnych. Jak uczy doświadczenie, prawdopodobieństwo wypadków zwiększa się w czasie nietypowych godzin pracy, w szczególności w porze nocnej. Stąd istnieje potrzeba starannego kontrolowania pracy zakładów górnictwa funkcjonujących w systemie zmianowym. Inspektorzy urzędów górnictwa przyjrzą się także sposobowi organizacji pracy i realizacji ustaleń **zapewniających bezpieczne wykonywanie robót górnictwa przez podmioty wykonujące im powierzone czynności na terenie zakładu górnictwa (tzw. firmy obce).** Sku-

pień uwagi na kontroli firm obcych wynika z faktu, że także ich pracownicy ulegają wypadkom przy pracy na terenie zakładów górniczych, a zatem i oni powinni być objęci baczным nadzorem.

Kolejnym działaniem priorytetowym w zakresie realizacji tego celu będzie kontrola szczególnie istotnych obiektów przemysłu wydobywczego z punktu widzenia zagrożenia zdrowia i życia pracowników. Inspekcje będą też przeprowadzone we wszystkich odkrywkowych zakładach górniczych, w których w strefie rozrzutu odłamków skalnych od wykonywanych robót strzałowych zlokalizowane są obiekty budowlane. Również wszystkie obiekty do przeróbki mechanicznej węgla będą sukcesywnie kontrolowane w czasie trwania nowej strategii.

Znaczna część wskazanych powyżej kontroli będzie przeprowadzona z wykorzystaniem własnych urządzeń pomiarowych. W ostatnich latach nadzór górniczy znacznie wzbogacił swój stan posiadania, gdy idzie o urządzenia pomiarowe i zamierzamy dobrze wykorzystać posiadany w tym zakresie potencjał w trakcie całego okresu obowiązywania strategii.

Wciąż najbardziej niebezpiecznymi miejscami pracy górników pozostają podziemne kopalnie, a także odkrywkowe kopalnie węgla brunatnego. Z tego powodu skontrolowane zostaną wszystkie szkolenia przeprowadzone dla osób wykonujących czynności w ruchu zakładów górniczych w podziemnych zakładach górniczych i kopalniach węgla brunatnego.

Poddane kontroli zostaną także wszystkie działy BHP w podziemnych, odkrywkowych i otworowych zakładach górniczych. Wzmoczona działalność kontrolna będzie dotyczyć tych odkrywkowych zakładów górniczych, w których stosowane są środki strzałowe, przy czym dołożymy starań, by inspektorzy nadzoru górniczego poddali nadzorowi roboty strzałowe, w trakcie ich prowadzenia.

Wszystkie te działania powinny przyczynić się do zmniejszenia się liczby wypadków górniczych w każdej kategorii – także tych najtragiczniejszych: śmiertelnych i ciężkich. Działalność kontrolną ukierunkowaliśmy na rozpoznanie i monitorowanie kształtowania się w zakładach górniczych potencjalnych źródeł zagrożeń oraz podejmowanie działań profilaktycznych i wyprzedzających w celu ich likwidacji.

Nad przyrodą nie można w pełni zapanować, a siły natury co jakiś czas pokazują górnikom, że nie sposób ich do końca poskromić. Niemniej można – i należy – dążyć do zminimalizowania prawdopodobieństwa ich wystąpienia i następstw przez nie powodowanych.

Polskie górnictwo podziemne charakteryzuje się trudnymi warunkami geologiczno-górnictwymi oraz występowaniem, szczególnie w podziemnych zakładach górniczych, zagrożeń: metanowego, wybuchem pyłu węglowego, tąpniętami, zawałami, pożarowego, wodnego, wyrzutami gazów i skał oraz klimatycznego. Z kolei w górnictwie odkrywkowym do głównych zagrożeń naturalnych należą geotechniczne, wodne, sejsmiczne, gazowe oraz możliwość wystąpienia pożarów endogenicznych. W górnictwie otworowym mamy do czynienia z zagrożeniem erupcyjnym, siarkowodorowym, pożarowym, zapadliskami oraz związanym z podziemnym magazynowaniem gazu ziemnego.

Najbardziej niebezpieczne w skutkach są zdarzenia spowodowane zagrożeniem metanowym oraz tąpniętami. Przebieg tych zdarzeń charakteryzuje się dużą dynamiką występowania danego zjawiska powodującego niejednokrotnie skutki o charakterze katastroficznym.

Od dawna nadzór górniczy identyfikuje rejony szczególnie niebezpieczne w zakładach górniczych różnego typu. Podobnie jak w poprzednich latach, wytypowane rejony szczególnie niebezpieczne będą w krótkich okresach czasu aktualizowane i szczególnie wnikliwie kontrolowane. Najbardziej rygorystyczne inspekcje dotyczyć będą oczywiście kopalń podziemnych.

Bardzo istotna pozostanie ścisła współpraca z przedsiębiorcami górniczymi i jednostkami naukowo-badawczymi w znajdowaniu i wdrażaniu rozwiązań zmniejszających prawdopodobieństwo zaistnienia zagrożeń naturalnych. Jest to niezwykle ważne, gdyż w dalszym ciągu pozostają aktualne czynniki zwiększające ryzyko katastrof naturalnych: prowadzenie wydobywania na coraz większych głębokościach, duża metanowość ścian, zagrożenia wybuchem pyłu węglowego czy tąpniętami.

Górnictwo pozostaje jednym z najbardziej niebezpiecznych i uciążliwych dla zdrowia zawodów. W dalszym ciągu wysoka jest skala chorób zawodowych w przemyśle wydobywczym i wciąż niepokojący jest odsetek zachorowań na pylicę. Zapadalność na choroby zawodowe jest najistotniejszym miernikiem higieny w górnictwie. Większość zatrudnionych w górnictwie pracuje w warunkach zagrożenia, a efektem tego jest niestety wysoki poziom zachorowalności zawodowej. Stanowi to wyzwanie dla nadzoru górniczego w perspektywie strategii na lata 2015–2018.

W tym obszarze nadzór górniczy będzie kontrolował spełnianie ustalonych norm poziomów czynników **szkodliwych w środowisku pracy**. Są to **normy techniczne poziomów zanieczyszczeń**, które można osiągnąć przy istniejącym poziomie rozwoju technicznego w danej dziedzinie. Jedynym skutecznym rozwiązaniem ograniczającym wpływ tych czynników na choroby zawodowe jest eliminowanie stanowisk pracy z warunków wywołujących zagrożenia, poprzez zastępowanie pracy ludzkiej przez maszyny i urządzenia w procesie automatyzacji, co wymaga wdrażania nowych rozwiązań organizacyjnych i technicznych, dzięki którym pracownicy nie będą narażeni na szkodliwe wpływy

Wszystkie kopalnie węgla kamiennego zostaną poddane kontroli pod kątem skuteczności działań podejmowanych przez służby kopalniane w zakresie obniżenia zapylenia powietrza kopalnianego. Z kolei w kopalniach rud miedzi, w których występuje zagrożenie siarkowodorem, zostanie przeprowadzona analogiczna inspekcja w celu obniżenia stanu zagrożenia siarkowodorem.

Najważniejszym zadaniem nadzoru górniczego jest zapobieganie wypadkom w pracy w kopalniach. Jednak, jeśli już do wypadku dojdzie, kluczowe znaczenie ma poziom sprawności służb ratownictwa górniczego. Organizacja, wyszkolenie a także niektóre elementy wyposażenia służb ratowniczych podlegają nadzorowi urzędów górniczych.

W podziemnych zakładach górniczych utrzymywane są 43 kopalniane stacje ratownictwa górniczego i 5 kopalnianych punktów ratownictwa górniczego. W zakładach górniczych wydobywające ropę naftową i gaz ziemny znajduje się ogółem 8 magazynów urządzeń i sprzętu ratowniczego. Łączna ilość ratowników w zakładach górniczych wynosi obecnie blisko 6 000 osób.

Dane te obrazują skalę nadzoru górniczego nad ratownictwem górniczym. Dążeniem naszym jest, aby racjonalizacja kosztów wydobywania i zmiany strukturalne w górnictwie w żadnym razie nie prowadziły do spadku gotowości służb ratownictwa górniczego do działania i nie obniżały sprawność tego działania.

Plan strategiczny w zakresie ratownictwa górniczego przewiduje kontrole problemowe wszystkich zakładowych stacji ratownictwa górniczego w otworowych i podziemnych zakładach górniczych. Inspekcji zostaną poddane ponadto wszystkie jednostki ratownictwa górniczego.

Działalność w zakresie wydobywania kopalin ze złóż, poza nielicznymi przypadkami, jest działalnością koncesjonowaną. Można jednak spotkać się z próbami obejścia przepisów prawa i wydobywaniem kopalin bez uzyskania koncesji. Proceder ten powoduje straty w bilansie zasobów, niekontrolowane użytkowanie i degradację gruntów, stwarza zagrożenia i szkody w środowisku naturalnym, stwarza warunki do nielegalnego składowania odpadów, zmniejsza przychody Skarbu Państwa oraz powoduje powstanie szarej strefy zatrudnienia.

Problem wydobywania minerałów bez wymaganej koncesji jest dostrzegany w Polsce od lat. Ta, tzw. nielegalna eksploatacja nie tylko przynosi wymierne szkody Skarbowi Państwa, ale narusza społeczne poczucie sprawiedliwości i podważa zaufanie do wszystkich instytucji państwowych, zaangażowanych w zwalczanie tego procederu. Stąd też konieczne są stanowcze działania, zmierzające do całkowitej eliminacji zjawiska działalności górniczej wykonywanej bez wymaganej koncesji.

Wejście w życie z dniem 1 stycznia 2012 r. nowej ustawy – Prawo geologiczne i górnicze nałożyło na organy nadzoru górnicze nowe obowiązki. Jednym z nich są kompetencje związane z wydawaniem decyzji administracyjnych w przypadku stwierdzenia wykonywania działalności bez wymaganej koncesji. W przypadkach takich organy nadzoru górniczego zostały upoważnione do działań władczych w zakresie wydawania nakazu wstrzymania takiej działalności. Podniesienie skuteczności postępowań organów nadzoru górniczego w tym zakresie będzie jednym z zadań priorytetowych w okresie następnych lat.

W nadzorze górniczym została już opracowana metodyka postępowań prowadzonych przez organy nadzoru górniczego w odniesieniu do zjawiska nielegalnej eksploatacji. U progu nowej strategii zasady te zostaną wprowadzone w czyn przez urzędy górnicze i będą kontynuowane przez cały okres obowiązywania planu strategicznego na lata 2015–2018. Aby zapewnić właściwe rozumienie tej metodyki i jej poprawną implementację zostaną przeprowadzone warsztaty przekazujące wiedzę i umiejętności konieczne do wyrugowania działalności górniczej wykonywanej bez wymaganej koncesji.

Zasoby naturalne, których wydobywaniem zajmuje się górnictwo są ograniczone, a ich wydobywanie nierozzerwalnie wiąże się z ingerencją w środowisko naturalne. W Polsce działalność górnicza ma dodatkowy negatywny wymiar środowiskowy, gdyż zasoby surowców energetycznych znajdują się na obszarach mocno zurbanizowanych i prężnych gospodarczo. Najnowszym wyzwaniem jest zamierzona eksploatacja tzw. gazu łupkowego, która budzi protesty obrońców środowiska naturalnego, wywołując dostrzegalny rezonans społeczny.

Niewątpliwie eksploatacja górnicza wpływa na przekształcenia i deformacje terenu, powoduje uszkodzenia budynków i obiektów, zmienia stosunki wodne i generuje odczuwalne wstrząsy wysokoenergetyczne. Czasami staje się to przyczyną napięć i konfliktów związanych z górnictwem eksploatacyjnym i powoduje negatywny odbiór społeczny działalności górniczej.

Niemniej nowoczesne technologie, w połączeniu ze zmianą postrzegania oddziaływania górnictwa na środowisko, pozwalają mieć nadzieję nie tylko na zminimalizowanie szkodliwego wpływu wydobywania surowców na ludzi i przyrodę, ale na pozytywne oddziaływanie górnictwa na środowisko poprzez rekultywację gruntów pogórnicznych, w taki sposób, że stają się cenniejsze przyrodniczo i atrakcyjniejsze społecznie niż przed rozpoczęciem eksploatacji. Dużą rolę w tej przemianie faktycznego oddziaływania górnictwa na środowisko i zmianę odbioru społecznego tego oddziaływania może i powinien odegrać nadzór górniczy, dzięki posiadanym możliwościom monitorowania eksploatacji górniczej oraz nadzorowi nad przedsiębiorcami górnictwem w zakresie zapobiegania i ograniczania szkód wyrządzonych działalnością zakładu górniczego.

W strategii na lata 2015–2018 przewidujemy kompleksowe kontrole wszystkich robót geologicznych związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem węglowodorów ze złóż niekonwencjonalnych (m.in. gaz z łupków) przede wszystkim w zakresie ochrony środowiska. Planowany rozwój tej dziedziny górnictwa wymaga szczególnych działań, aby nie ziściły się obawy społeczności lokalnych i działalność górnicza nie powodowała szkodliwych a nieodwracalnych zmian środowiska.

Poszczególne urzędy górnicze wytypują rejony o najbardziej szkodliwym oddziaływaniu górnictwa na powierzchnię oraz wymagające szczególnej ochrony. Rejony te będą regularnie aktualizowane i poddawane okresowym inspekcjom. Proces monitoringu będzie rozszerzany w przypadku zidentyfikowania nowych rejonów szczególnie narażonych na szkodliwe oddziaływanie górnictwa na powierzchnię.

Sprawą istotną jest zabezpieczenie odpowiednich środków finansowych na prace związane z taką likwidacją zakładów górniczych, by środowisko naturalne nie poniosło uszczerbku. Kontroli inspektorów nadzoru górniczego podlegać będą wszystkie fundusze likwidacji zakładów górniczych, we wszystkich rodzajach górnictwa (podziemne, odkrywkowe, otworowe).

Pracownicy organów nadzoru górniczego będą promować stosowane przez przedsiębiorców prośrodowiskowe rozwiązania techniczne służące ochronie zdrowia.

Nietrudno zauważyć, że górnictwo bardzo zmieniło organizację i metody pracy na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci. Zmiana ta dotyczy Polski być może w jeszcze większym stopniu niż innych krajów europejskich, jako że pozostajemy jednym z, nielicznych już, krajów na Starym Kontynencie, gdzie przemysł wydobywczy nadal pozostaje silnie rozwiniętą i znaczącą gałęzią gospodarki narodowej.

Nowe technologie pełnią szczególnie istotną rolę w górnictwie otworowym. Nadzór górniczy będzie zatem prowadził inspekcje otworów wiertniczych, w których prowadzi się prace związane z udostępnieniem złóż ropy naftowej i gazu ziemnego. Będą skontrolowane wszystkie roboty geologiczne związane z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złóż gazu niekonwencjonalnego (łupkowego), a następnie wszystkie otwory wiertnicze, w których prowadzi się prace związane z udostępnieniem złóż tego gazu. W szczególności kontroli będą poddane wszystkie otwory wiertnicze, związane z udostępnieniem złóż ropy naftowej i gazu ziemnego na Morzu Bałtyckim.

Rokrocznie będą skontrolowane w całej Polsce wszystkie ługowane komory przy budowie magazynów gazu ziemnego i węglowodorów płynnych.

Jedną z obiecujących technologii przyszłości jest podziemne zgazowanie węgla. W związku z prowadzonymi pracami badawczymi oraz planowanymi doświadczeniami w podziemnych wyrobiskach urzędy górnicze będą dążyły do stworzenia przejrzystych zasad bezpiecznego stosowania technologii podziemnego zgazowania węgla, we współpracy z Ministerstwem Środowiska, jednostkami naukowo-badawczymi oraz przedsiębiorcami.

Inną nową technologią, której stosowanie ma przyczynić się do ograniczenia negatywnych efektów procesu spalania węgla, jest wychwytywanie i geologiczne składowanie dwutlenku węgla (tzw. CCS). Zagadnienie stosowania tej technologii zostało uregulowane przepisami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla. W celu zapewnienia skutecznej realizacji nowych kompetencji w tym zakresie priorytetem jest odpowiednie przygotowanie kadry inspekcyjno-technicznej urzędów górniczych do nadzorowania prac związanych z wdrażaniem technologii CCS.

CEL 8. POGŁĘBIANIE DIALOGU SPOŁECZNEGO W GÓRNICTWIE

Rozwój dialogu towarzyszy postępującej decentralizacji zadań państwa i rozwojowi samorządu terytorialnego, jako autonomicznej władzy publicznej. Warunkiem rozwoju dialogu społecznego jest równość praw wszystkich stron dialogu oraz wzajemne poszanowanie i uznanie zarówno prawnych i faktycznych podstaw do reprezentowania uzasadnionych interesów każdego podmiotu dialogu. Szczególna rola rządu polega godzeniu interesów stron z interesem ogólnogospodarczym i ogólnospołecznym – w znacznej mierze te działania rządu, w branży górniczej, wykonuje nadzór górniczy.

Najkrócej można zdefiniować dialog społeczny w górnictwie jako próbę znalezienia równowagi między społecznymi skutkami a rachunkiem ekonomicznym. Nie można inaczej osiągnąć tej równowagi, aniżeli w wyniku rozumnego kompromisu pomiędzy wszystkimi stronami górniczego dialogu. Tak rozumiany dialog jest niezwykle żmudny i najeżony trudnościami oraz sprzecznymi interesami, ale w dłuższej perspektywie przynosi optymalne rezultaty. Nadzór górniczy jest ważnym partnerem w społecznej dyskusji dotyczącej górnictwa i nie może, a tym bardziej nie chce, uchylać się od czynnego udziału w społecznym forum dotyczącym stanu obecnego i przyszłości przemysłu wydobywczego.

Od wielu lat górnictwo na świecie, a także i w naszym kraju, budzi społeczne kontrowersje i wielu jest przeciwników jego dalszego rozwoju. Główną przyczyną jest oczywiście to, że wydobywanie złóż minerałów stanowi równie dużą ingerencję w środowisko naturalne, jak i w warunki życia obywateli na terenach objętych działalnością górniczą. Do pewnego stopnia ingerencja ta jest nieunikniona.

Jednakże z każdym rokiem stopień tej ingerencji jest zmniejszany dzięki nowym, mniej inwazyjnym technologiom wydobywczym i doskonalonej organizacji pracy (o czym wzmiankowano przy opisie poprzedniego celu strategii). Co więcej, nowoczesne techniki rekultywacji gruntów pogórnicznych nie tylko przywracają je do stanu sprzed eksploatacji górniczej, ale czasami nawet poprawiają stan środowiska naturalnego lub tworzą nowe tereny rekreacyjne. Niezwykle ważne jest przenikanie tej prawdy o współczesnym górnictwie do świadomości społecznej.

Innym istotnym wymiarem komunikacji w górnictwie jest rozwijanie dialogu pomiędzy przedsiębiorcami górniczymi, samorządami terytorialnymi i organizacjami społecznymi, tak aby umieć pogodzić rozbieżne interesy tych uczestników dialogu. Wreszcie, formę dialogu społecznego w górnictwie stanowi promocja bezpiecznych zachowań wśród szeroko rozumianej kadry kierowniczej i ogółu pracowników zakładów górniczych i firm okołogórniczych.

Mając na względzie wszystkie wymienione powyżej formy górniczego dialogu społecznego, Wyższy Urząd Górniczy będzie utrzymywał zasadniczą nić tego dialogu w formie cyklicznie spotykającej się Komisji Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie, powołanej przez Prezesa WUG, pierwszoplanowego forum bezpiecznego górnictwa w Polsce. Rozwijana i umacniana będzie działalność zespołów porozumiewawczych, powoływanych w miejscach o szczególnie intensywnej działalności górniczej, gdzie przedstawiciele przedsiębiorców górniczych i samorządowcy omawiają wpływ eksploatacji górniczej na lokalne środowisko przyrodniczo-społeczne, co minimalizuje lub całkowicie zapobiega konfliktom związanym z przedsięwzięciami górniczymi.

Ponadto każdy z okręgowych urzędów górniczych będzie organizował spotkania z przedsiębiorcami i osobami kierownictwa zakładów górniczych, podczas których omawiane będą niebezpieczne zachowania wśród pracowników zakładów górniczych i sposoby ich profilaktyki.

ZAKOŃCZENIE

Przyjęte na lata 2015–2018 cele nadzoru górniczego tworzą logiczną całość i wzajemnie się uzupełniają. Zwornikiem ich wszystkich jest podstawowe dążenie do zwiększenia efektywności działania nadzoru górniczego, gdyż jakkolwiek pozytywnie oceniana jest dzisiaj jego sprawność i w odbiorze społecznym, i przez organy nadzorujące urzędy górnicze, to nie można zaprzestać wysiłków w celu osiągnięcia jeszcze większej skuteczności działania. Dopóki w zakładach górniczych będzie dochodziło do wypadków, dopóty nadzór górniczy nie zaprzestanie doskonalenia form swego funkcjonowania.

Wierzymy, że wzrost efektywności nadzoru górniczego nie może nie wpłynąć na zwiększenie poziomu bezpieczeństwa w górnictwie i lepszą ochronę środowiska naturalnego na terenach górniczych, co jest społeczną misją, istotą i sensem istnienia nadzoru górniczego.

Wyższy Urząd Górniczy
ul. Poniałowskiego 31
40-055 Katowice
tel. 32 736 17 00
www.wug.gov.pl